

opretholdte, og jeg troer derfor, at den ærede Cultusminister har fuldkommen Ret i at sige, at det i Almindelighed kan betegnes som let, at faae Afgang til Afhændelse af Beneficiar-gods paa billige Betingelser. Jeg tør i denne Henseende henvise til et Regnskab, jeg i sin Tid saa at sige har aflagt, og som jeg troer fandtes tilfredsstillende. Det vil maaskee erindres, at, medens jeg var Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet, blev der engang paa et andet Sted rettet en Forespørgsel til mig om dette Anliggende, og jeg har der vidtloftigt gjort Rede baade for enkelte Tilfælde, og med Ansørelse af Brevsfaber for de almindelige Grundsætninger, der af Ministeriet gjentagne Gange vare udtalte med Hensyn til denne Sag, og jeg troer, at de da udtalte Grundsætninger fandt almindelig Billigtelse. Dette om dette ene Punct. Jeg skal, siden jeg har taget Ordet, blot endnu tillade mig den Bemærkning, at jeg troer, at det er saavel de ærede Ministres som min Mening, at, naar der kræves en virksommere Control med Godssets Afhændelse til dets virkelige Værdi, saa mene vi ingenlunde, at Pluraliteten af dem, til hvem der ved dette Lovforslag tilfægtes en Dispositionsret overdragen, skulde behandle Sagen leetindigt eller samvittighedsløst, men vi troe, at en Lov maa indeholde tilstrækkelige Garantier mod de Enkelte, der kunne ville handle enten uredeligt eller af Svaghed, og mellem et saa temmelig stort Antal, som denne Lov vil komme til at omfatte, kunne disse Enkelte dog være ikke saa ganske Faa, og den Indflydelse, de kunne faae, kan blive ikke saa ganske ubetydelig. Naar jeg nu har sagt dette, saa troer jeg at burde tilføie, at jeg i disse enkelte Tilfælde anseer mig berettiget til ogsaa at udtale, uden at krænke Noget, som jeg ikke bør krænke, at den overordentlig lave Pris, hvortil Fæstegodsset undertiden kan afhændes, ikke derfor ganske sikkert vil komme Fæsterne tilgode; thi, naar der ikke er en Control, saa kan, slyndt jeg nærer al Agtelse for Fleertallets Redelighed og Charakterfasthed, i enkelte Tilfælde, hvortil Loven ikke bør give Anledning, Pengene meget vel gaae ud af Fæsternes Lomme, og dog ikke komme Fideicommissarierne eller Stiftelserne tilgode.

Krabbe: Dersom jeg ikke hørte feil, udtalte den høitærede Indenrigsminister, at jeg havde gjort mig skyldig i de allerbesynderligste Uttringer. Jeg kan dertil ikke svare Andet, end at den høitærede Ministers Uttring, at denne Lov var endnu langt uretfærdigere end den Evangslov, som er indbragt her i Thinget, accurat gjorde det samme Indtryk paa mig.

Vardeufleth: Jeg skal tillade mig at føre Discussionen tilbage til det Standpunkt, som jeg troer den bør indtage i Henseende til nærværende Sag. Stillingen med Hensyn til det foreliggende Lovudkast er i mine Tanker den, at der nu i længere Tid har været arbeidet paa at gennemføre en Evangslov, hvor efter alt Fæstegodsset burde inden en vis Tid afhændes. Det er en saadan Lov, som en stor Deel, vel ogsaa af dette ærede Things Medlemmer, troer ikke lader sig gennemføre, og jeg er af den Formening, som den ærede Landssthingsmand for Bornholm (Krabbe) først yttrede, men senere modificerede, at en saadan aldrig lader sig gennemføre, fordi jeg troer, at den strider mod Retfærdighedens Grundsætninger. Imidlertid er der en almindelig Anerkjendelse, og det vel ikke alene i dette Thing, men overalt, af, at man dog maa ønske at fremme Fæstes Overgang til Selveiendom ved saadanne Midler, som erkjendes for at være retfærdige, og paa en saadan Maade, som tilstrækkeligt betrygger alle deri Interesseredes forskjellige Interesser. Nu er det Tilfældet, at en stor Deel af alt Fæstegodsset er under saadanne Mænds Bestyrelse eller Bestidelse, som, uagtet de meget vel vide, at der kan erholdes Bevilling til at afhænde det, — jeg skal ikke her gaae ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det er Ret eller ikke Ret, derom kunne jo Meningerne være forskjellige; det beroer tildeels paa de Betingelser, man vil sætte for Afhændelsen — dog ikke ville gaae ad den Vej, som ikke ansee sig moralsk berettigede til at søge en Bevilling til at foretage en Handling, som de erkjende ikke har været oprindeligt forbunden med den Tanke, der har ligget til Grund for Oprettelsen af, det være sig enten den fideicommissariske Bestidelse, de have, eller den offentlige Stiftelse, de bestyre. Det er en Kjends-